

PRAVICE POTNIKOV V AVTOBUSNEM PREVOZU

Na področju pravic potnikov v avtobusnem prevozu je s 1. marcem 2013 stopila v veljavo Uredba (EU) št. 181/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu in spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 Ur.l. št. 55 z dne 28.2.2011) v nadaljnjem besedilu Uredba 181/2011/EU. **Uredba 181/2011/EU velja s 1. marcem 2013 za občasne prevoze, kadar je začetni kraj vstopa ali končni kraj izstopa potnika na ozemlju države članice.**

V Uradnem listu RS št. 15, z dne 18.02.2013 je objavljena Uredba o izvajanju zgoraj navedene Uredbe (EU) o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu. S to uredbo so določene izjeme od uporabe določb Uredbe 181/2011/EU, pristojna organa in kazenske določbe. **Tako za notranje linijske prevoze v Republiki Slovenije Uredba 181/2011/EU stopi v veljavo šele čez 4 leta, razen nekatera določila Uredbe 181/2011/EU, ki pa so pričela veljati že s 1. marcem 2013 in sicer:**

Vozovnice in nediskriminatorni pogodbeni pogoji

Brez poseganja v socialne tarife so pogodbeni pogoji in tarife, ki jih uporabljajo prevozniki, splošni javnosti ponujeni brez kakršne koli neposredne ali posredne diskriminacije na podlagi narodnosti končne stranke ali sedeža prevoznika ali prodajalca vozovnice v Uniji.

Pravica do prevoza

Prevozniki, potovalni agenti in organizatorji potovanj ne smejo zavriniti sprejetja rezervacije, izdaje ali drugačne zagotovitve vozovnice ali vstopa osebe zaradi invalidnosti ali zmanjšane mobilnosti.

Invalidnim osebam in osebam z zmanjšano mobilnostjo se za rezervacije in vozovnice ne zaračunavajo dodatni stroški.

Izjeme in posebni pogoji

Prevozniki, potovalni agenti in organizatorji potovanj osebi lahko zavrnejo sprejetje rezervacije, izdajo ali drugačno zagotovitev vozovnice ali vstop zaradi invalidnosti ali zmanjšane mobilnosti:

- da bi izpolnili veljavne varnostne zahteve po mednarodnem pravu, pravu Unije ali nacionalnem pravu ali da bi izpolnili zdravstvene in varnostne zahteve, ki jih določijo pristojni organi;
- če zasnova vozila ali infrastrukture, vključno z avtobusnimi postajališči in postajami, fizično onemogoča varen in operativno izvedljiv vstop, izstop ali prevoz invalidne osebe ali osebe z zmanjšano mobilnostjo.

Odškodnina za invalidske vozičke in drugo opremo za gibanje

Prevozniki in upravljavci postaj odgovarjajo za izgubo ali poškodbo invalidskih vozičkov, druge opreme za gibanje ali poškodbo invalidskih vozičkov, druge opreme za gibanje ali medicinsko-tehničnih pripomočkov. Odškodnino za izgubo ali poškodbo poravnava prevoznik ali upravljavec postaje, ki je za navedeno izgubo ali poškodbo odgovoren. Odškodnina ustreza stroškom nadomestitve ali popravila izgubljene ali poškodovane opreme ali pripomočkov.

Splošna pravila o informacijah in pritožbah

Prevozniki in upravljavci postaje v okviru svojih pristojnosti potnikom ves čas njihovega potovanja zagotavljajo ustrezne informacije. Kjer je to izvedljivo, se te informacije na zahtevo zagotovijo v dostopnih oblikah.

Prevoznik in upravljavci postaj v okviru svojih pristojnosti potnikom zagotovijo ustrezne in razumljive informacije o njihovih pravicah iz te uredbe, in sicer najpozneje ob odhodu. Te informacije se zagotovijo na postajah in na internetu, kjer je to primerno. Na zahtevo invalidne osebe ali osebe z zmanjšano mobilnostjo se informacije, kjer je to izvedljivo, zagotovijo v dostopni obliki. Te informacije vključujejo kontaktne podatke organa izvrševanja ali organov, ki ga oziroma jih imenuje država članica.

Za izpolnitev obveznosti glede obveščanja iz odstavka 1 lahko prevozniki in upravljavci postaj uporabijo povzetek določb te uredbe, ki ga pripravi Komisija v vseh uradnih jezikih institucij Evropske unije in jim ga da na voljo.

Prevozniki uvedejo ali imajo vzpostavljen mehanizem za obravnavo pritožb v zvezi s pravicami in obveznostmi iz te uredbe.

Potnik, ki želi pri prevozniku vložiti pritožbo, to predloži v treh mesecih od dne, ko je bil linijski prevoz opravljen ali bi moral biti opravljen. Prevoznik v roku enega meseca od prejema pritožbe potnika obvesti, da je bila njegova pritožba utemeljena, zavrnjena ali se še vedno obravnava. Čas za predložitev končnega odgovora ni daljši od treh mesecev od prejema pritožbe. Po določilih tozadevne Uredbe RS je pristojni organ za izvajanje Uredbe UE ministrstvo pristojno za javni potniški promet. Nadzor nad izvajanjem Uredbe UE in Uredbe RS opravljajo inšpektorji pristojni za javni potniški promet. Tozadevne pritožbe potnikov obravnava prevoznik pri katerem potnik vloži pritožbo. Ministrstvo pa deluje kot prizivni organ za pritožbo.

Več o pravicah potnikov v avtobusnih prevozih se nahaja na spletnih straneh:

- **Uredba 181/2011/EU**

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:055:0001:0012:SL:PDF>

- **Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu (Ur.l.RS št. 15, z dne 18.02.2013)** <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=201315&stevilka=437>